

Scabiosa japonica

Foto: Harrie de Vries

Nomenclatuur/etymologie

De botanische naam is *Scabiosa japonica* Miq. Het geslacht *Scabiosa* is afgeleid van het Latijnse woord *scabies*, wat 'schurft' betekent. Deze naam verwijst naar het traditionele gebruik van sommige soorten *Scabiosa* als volksgeneesmiddel tegen de huidziekte schurft (*scabies*), vanwege hun vermeende geneeskrachtige eigenschappen. De soort aanduiding *japonica* is een geografische aanduiding en betekent 'uit Japan' of 'Japans', wat verwijst naar de herkomst van de soort. De Nederlandse naam voor het geslacht is Duifkruid of Schurftkruid, waarbij Duifkruid waarschijnlijk verwijst naar de duifblauwe kleur of de vorm van de bloem.

Taxonomie

Scabiosa japonica is een geaccepteerde soort binnen de orde Dipsacales. De traditionele familie van *Scabiosa* was Dipsacaceae, maar in moderne classificaties is dit geslacht opgenomen in de familie Caprifoliaceae (Kamperfoeliefamilie). De taxonomische indeling tot op soortniveau is:

- Rijk: *Plantae*
- Orde: *Dipsacales*
- Familie: *Caprifoliaceae*
- Geslacht: *Scabiosa*
- Soort: *S. japonica*

Synoniemen

Enkele homotypische synoniemen, die verwijzen naar dezelfde botanische type, zijn: *Scabiosa comosa* var. *japonica* (Miq.) Tatew., *Scabiosa fischeri* var. *japonica* (Miq.) Nakai, *Scabiosa tschiliensis* var. *japonica* (Miq.) Hurus. en *Trochocephalus japonicus* (Miq.) Á.Löve & D.Löve.

Variëteiten en cultivars

Scabiosa japonica kent enkele natuurlijke variëteiten en diverse cultivars, die zeer geliefd zijn in tuinen, vaak vanwege hun compacte groei en lange bloei.

Een belangrijke variëteit is:

- *S. japonica* var. *alpina*: een alpien-variant die vaak wat korter blijft met grotere bloemhoofden, en die op zijn beurt weer eigen cultivars heeft.

Enkele bekende cultivars, vaak behorend tot de *alpina*-variëteit of hybriden met deze soort, zijn:

- *S. japonica* 'Blue Note'
- *S. japonica* 'Blue Star'
- *S. japonica* 'Blue Diamonds' (ook wel verhandeld als *S. caucasica* 'Blue Diamonds')
- *S. japonica* 'Ritz Blue'
- *S. japonica* 'Ritz Rose'
- *S. japonica* var. *alpina* 'Pink Diamonds'

Familie

De plant behoort tot de familie *Caprifoliaceae* (Kamperfoeliefamilie). In oudere literatuur kan nog de familie Dipsacaceae worden genoemd, waartoe het geslacht voorheen werd gerekend.

Hoogte

De hoogte van *Scabiosa japonica* kan variëren. De soort is een tweejarige of kortlevende vaste plant en bereikt typisch een hoogte van ongeveer 10 tot 50 centimeter. De variëteit *alpina* is vaak aan de lagere kant, rond de 20 tot 30 centimeter.

Bloemkleur

De bloemen zijn over het algemeen zacht violetblauw tot lichtpaars. De bloemen hebben de kenmerkende speldenkussenvorm, vandaar de Engelse bijnaam 'Pincushion Flower'. Cultivars bieden variaties zoals roze ('Ritz Rose', 'Pink Diamonds') en verschillende tinten blauw.

Bladkleur

Het blad van *Scabiosa japonica* is groen tot blauwachtig groen, vaak wat behaard en veervormig samengesteld of diep gelobd. De plant is meestal bladhoudend (*sempervirens*).

Bloeiperiode

Scabiosa japonica staat bekend om zijn lange bloeiperiode, die loopt van de zomer tot in de herfst. Dit is meestal van juni tot september, of soms zelfs tot de eerste vorst.

Standplaats

Deze plant prefereert een standplaats in de volle zon tot eventueel lichte halfschaduw. De bodem moet matig voedselrijk, goed doorlatend en bij voorkeur kalkhoudend zijn. De plant verdraagt geen natte voeten, vooral niet in de winter.

Herkomst

Scabiosa japonica is van nature inheems in Centraal- en Zuid-Japan. Het groeit daar voornamelijk in het gematigde bioom, vaak in bergachtige gebieden.

Soort gewas

Het is een kruidachtige vaste plant (*perennial*), hoewel soms kortlevend of tweejarig. Vanwege de geringe hoogte en tolerantie voor stenige grond, wordt het vaak gebruikt als rotsplant, borderplant of in grindtuinen.

Vermeerderingswijze

De vermeerdering van *Scabiosa japonica* kan plaatsvinden door zaaien, vooral bij de soort zelf en bij niet-hybride variëteiten. Cultivars worden echter vaak vegetatief vermeerderd door stekken om de specifieke eigenschappen te behouden. Delen van de pol is ook mogelijk om de plant te verjongen.

Klimaatzone

Scabiosa japonica is goed winterhard en wordt meestal ingedeeld in USDA hardheidszones 5 tot 8. Het verdraagt vorst goed, mits de grond in de winter niet te nat is.

Insecten

De bloemen van *Scabiosa japonica* zijn zeer nectarrijk en bijzonder aantrekkelijk voor een breed scala aan bestuivende insecten, waaronder bijen, hommels en vlinders. De plant is dan ook een waardevolle toevoeging aan een biodiverse en insectenvriendelijke tuin.

Bronvermelding

<https://powo.science.kew.org/taxon/urn:lsid:ipni.org:names:319938-1>

https://en.wikipedia.org/wiki/Scabiosa_japonica

<https://www.tuinadvies.be/plantengids/13181/scabiosa-japonica-var-alpina-pink-diamonds>

<https://www.coppelmans.nl/plantengids/plant/vaste-plant/scabiosa-japonica-var-alpina>

Samenvatting

Onderwerp	Resultaat
Nomenclatuur/etymologie	<i>Scabiosa</i> (afgeleid van Latijn <i>scabies</i> = schurft); <i>japonica</i> (uit Japan); Nederlandse naam Duifkruid of Schurftkruid.
Taxonomie	<i>Rijk: Plantae, Orde: Dipsacales, Familie: Caprifoliaceae, Geslacht: Scabiosa, Soort: S. japonica</i>
Synoniemen	<i>Scabiosa comosa</i> var. <i>japonica</i> , <i>Scabiosa fischeri</i> var. <i>japonica</i> , <i>Scabiosa tschiliensis</i> var. <i>japonica</i> , <i>Trochocephalus japonicus</i>
Variëteiten en cultivars	<i>S. japonica</i> var. <i>alpina</i> ; Cultivars: 'Blue Note', 'Blue Star', 'Blue Diamonds', 'Ritz Blue', 'Ritz Rose', 'Pink Diamonds'
Familie	<i>Caprifoliaceae</i> (Kamperfoeliefamilie)
Hoogte	10 tot 50 centimeter.
Bloemkleur	Zacht violetblauw, lichtpaars; cultivars ook in roze en verschillende blauwtinten.
Bladkleur	Groen tot blauwachtig groen, bladhoudend.
Bloeiperiode	Juni tot september (zomer tot herfst).
Standplaats	Volle zon tot lichte halfschaduw; goed doorlatende, matig voedselrijke, liefst kalkhoudende grond.
Herkomst	Centraal- en Zuid-Japan.
Soort gewas	Kruidachtige vaste plant (vaak kortlevend/tweejarig) of rotsplant.
Vermeerderingswijze	Zaaien; stekken (voor cultivars); delen van de pol.
Klimaatzone	USDA zone 5 tot 8.
Insecten	Zeer aantrekkelijk voor bijen, hommels en vlinders (nectarrijk).